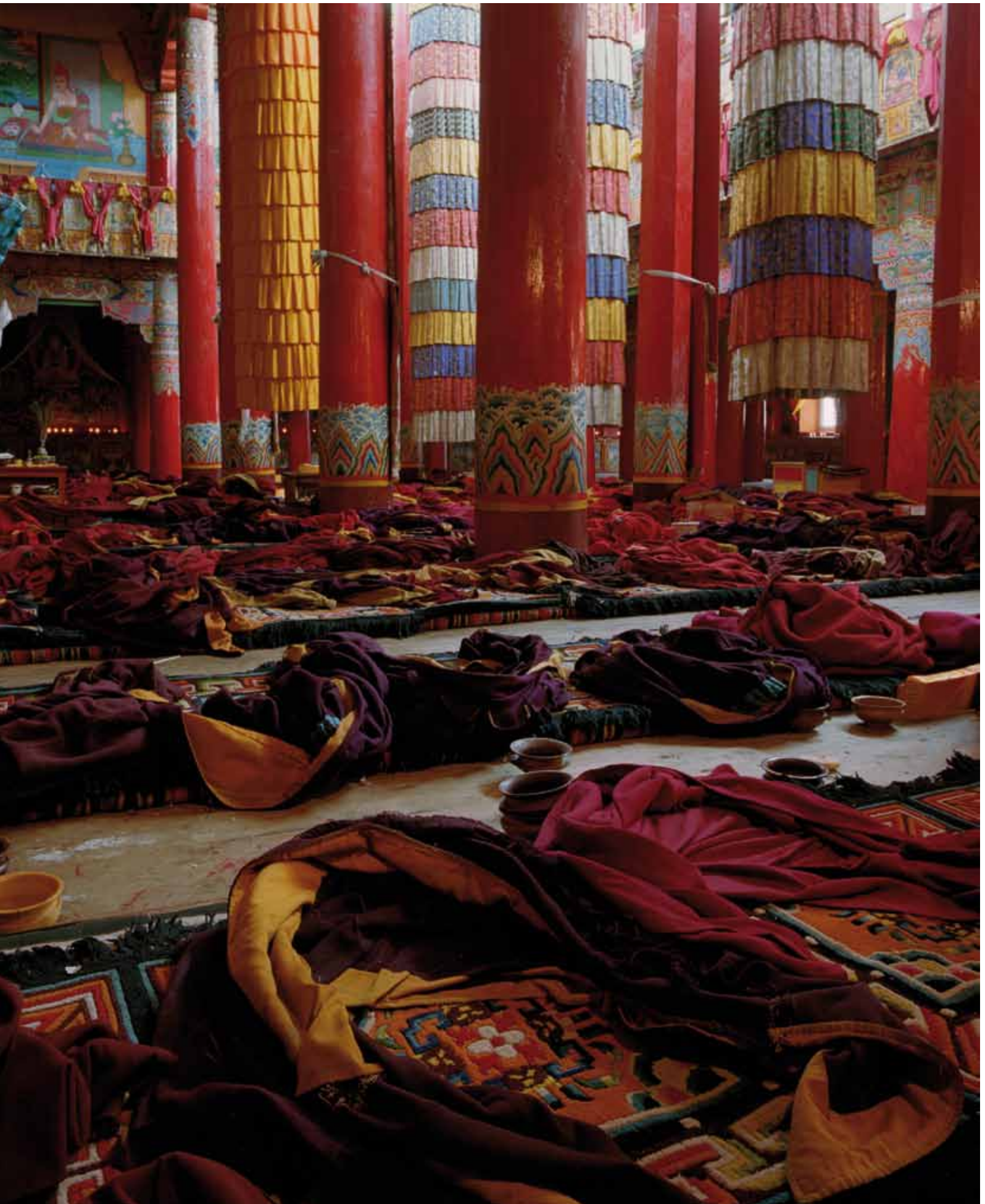

M Marrigje de Maar

“Slow
photography,
like slow
cooking”

In de Chinese interieurfoto's van Marrigje de Maar ruik je de geur, voel je het warme licht op je huid en ervaar je de verstillings. 'Niet kijken, maar er zijn' is haar motto. Je kunt de foto's voelen. In haar laatste serie Sediments, draait het om tijd. Met behulp van een pinhole camera legde zij de verstilde tijd in Nepal vast.

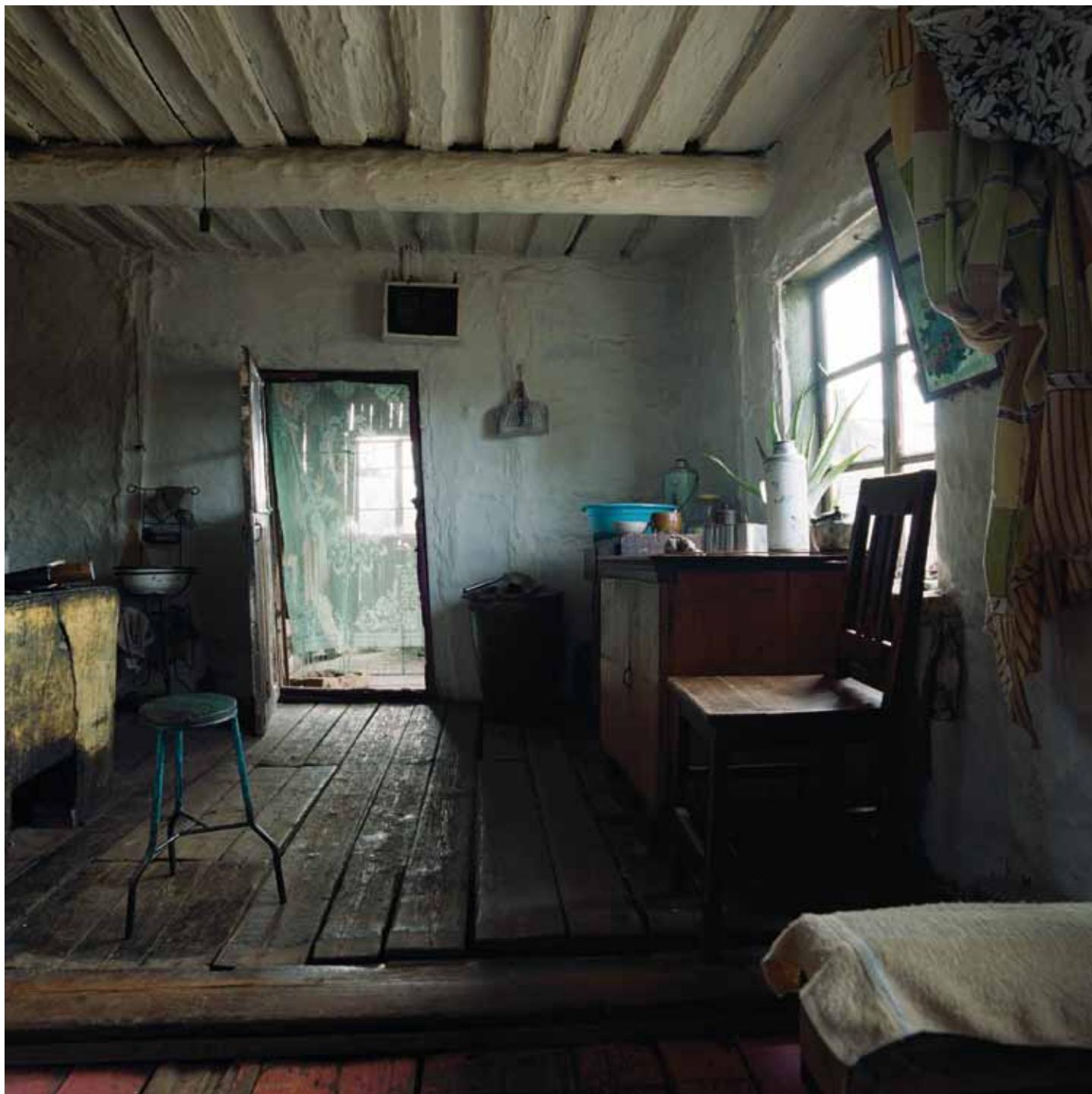

Patan - 10 minuten yogales om 5 uur ' ochtends voor het Koninklijk Paleis.

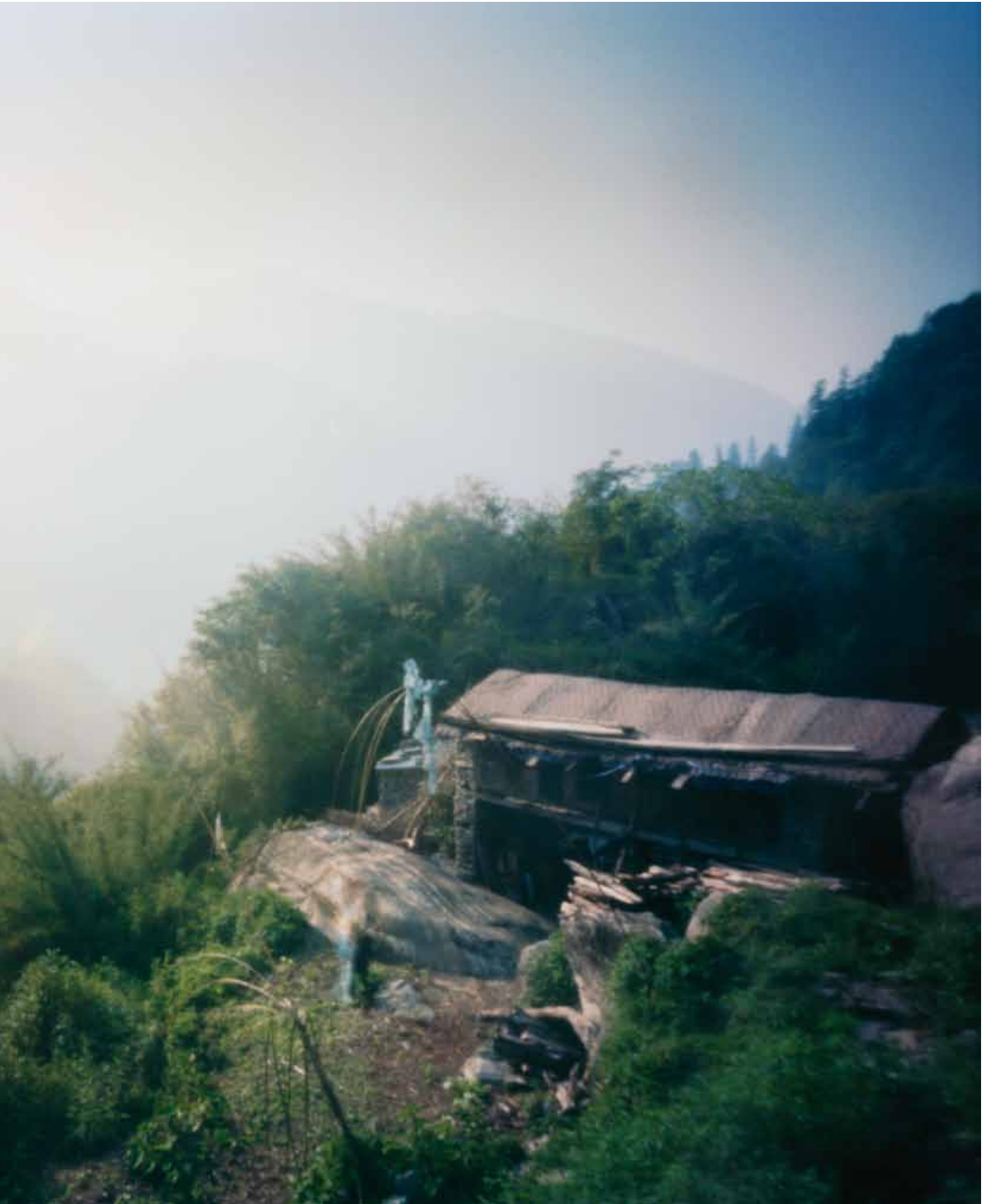

**TE ZIEN OP
FOTOFESTIVAL
NAARDEN**

Van 18 mei tot en 23 juni
www.fotofestivalnaarden.nl
www.takeadreamforawalk.com

“Eigenlijk ben ik geen fotograaf. Ik ben een beeldend kunstenaar. Wel heb ik altijd in de fotografie geleefd, maar ik was 54 jaar voor ik naar de academie ging. Niet met het grote idee dat ik kunstenaar zou worden, maar vanuit de behoefte om opnieuw grip, inhoud en structuur in mijn leven te krijgen. Twee jaar lang was ik ziek, uitgerangeerd. Toen ik weer een beetje bij mijn positieven kwam was daar de grote vraag. Wat nu? Als ik thuis ga zitten, ben ik over twee jaar ten eerste 10 kilo zwaarder, ben ik een wrak en loop ik iedere week bij de huisarts. Af en toe ging ik tekenen bij het kunstencentrum hier in de buurt, maar dat was me allemaal te vrijblijvend. Tot iemand tegen mij zei: ‘jij moet naar de academie’. Wat verbeeld ik me wel niet, was mijn eerste gedachte. Toch schreef ik me in voor de Oriëntatiecursus. Gelijk de eerste avond was het raak. Hier werd je serieus genomen, uitgedaagd. Je moet aan het werk en er is niets vrijblijvends aan. Geen poeha. Als je wat wilt, zal je ervoor moeten werken. Schilderen, daar begon ik mee, daarna volgden een paar prints, toen sculpturen, maar vooral geen fotografie. Mijn exechtgenoot was fotograaf, dat leven kende ik. Ik wilde alles doen, maar geen fotografie. Dat hebben ze me hardhandig uit het hoofd gepraat. Ik weet wat een fotograaf is. Dat ben ik niet. Ik gebruik zo’n minimaal stukje van de fotografie. Ik heb een bepaald beeld in mijn hoofd en dat probeer ik te verwezenlijken. Het blijkt dat ik dat met een camera het beste kan. Fotografie is voor mij gewoon het gereedschap. Ik heb genoten op de academie en zelfs successen geboekt. Nog tijdens mijn studie ontving ik een tweede prijs bij de Zilveren Camera en zelfs een Lucie Award. Ik ben heel trots op mijn Lucie. Naast Erwin Olaf ben ik de enige Nederlandse fotograaf die een Lucie Award heeft. Toen ik hem won wist hier nog niemand wat dat was. Samen met mijn zoon ging ik naar New York waar ik met James Nachtwey op het podium stond. Een hele belevenis.

Toen ik zestien was en bijna nog vlechtjes had, stond ik op de stoep van de Academie in Den Haag. ‘Waar zijn je tekeningen?’, vroeg men. ‘Die ga ik hier toch maken?’, antwoordde ik onschuldig. Of het een succes was geweest op mijn zeventiende weet ik niet. Ik koos uiteindelijk voor sociologie. Na mijn studie sociologie kwam die Noorse fotograaf om de hoek. Hij heeft mij leren kijken. In Nederland bouwden we een fotostudio op en daar bleek dat ik heel goed was in het opbouwen van de set. Styling, props zoeken, ik wist precies wat er in de kasten van al onze vrienden zat. Het bouwen van foto’s op de studiovloer heeft me zoveel energie gegeven en me later zeker geholpen in mijn fotografie. De voetzoom, dat heb ik van hem geleerd. Een stapje naar voren of een stapje terug. Daar heb ik veel gebruik van gemaakt bij

mijn interieurfotografie. In de interieurs waar ik kom, kan en wil ik niets verplaatsen. Het is bovendien overal zo stoffig dat je het onmiddellijk zou zien als ik maar iets zou verschuiven. Maar, je kunt alles veranderen met je

“De wereld, die grote lichtbak, de hemel, die is te groot voor mij”

standpunt en het kader. Het hele idee dat ik niets aan het interieur verander, is dus flauwekul. Mijn oog is getraind en ik zie al snel waar ik mijn camera moet neerzetten, maar dan begint het: de camera ietsje naar boven, naar beneden of naar links. Mijn werk is niet documentair, al wordt het wel vaak zo opgevat. Zelf vind ik dat een beetje afbreuk aan mijn werk doen. Daarmee stelt men eisen aan mijn werk. Het moet een afgerond en objectief verhaal zijn. Dat wil ik juist niet. Ik wil vrij zijn in wat ik doe. Het gaat niet om een bepaald verhaal, maar meer om een bepaald concept. De Chinese interieurfoto’s gaan niet over wonen in China. Die foto’s gaan over de betekenis van ‘thuis’- warmte, veiligheid, geborgenheid. Doormiddel van die interieurs wilde ik iets uitdrukken. De interieurs zijn maar een handvat. Het prachtige licht dat refereert naar de zeventiende eeuwse schilderkunst, dat interesseert me. Daardoor ontstaat die bijzondere sfeer. Tegelijkertijd is het ook gewoon het licht dat daar is. De mensen leven daar in bepaalde aspecten nog als in de Middeleeuwen. Dat leven is interessant omdat we het straks kwijt zijn. Er zijn daar waarden die ik wil overdragen door mensen mee laten kijken over mijn schouder. Proberen dat wat ik essentieel acht, te vangen. Niet zo zeer de dingen, maar wel de atmosfeer.

De serie Sediments die ik tijdens Fotofestival Naarden laat zien, heeft andere uitgangspunten. Het licht speelt een veel minder belangrijke rol. Het kenmerk van mijn fotografie was het licht. Ik dacht altijd dat ik niet buiten dat speciale licht kon. De wereld, die grote lichtbak, de hemel, die is te groot voor mij. Dat wordt saai. Maar ik had het ook wel gehad met die interieurs. Ik wilde nog wel een aantal kloosters fotograferen, maar kon die in 2011 in Thailand niet vinden. Ik was duidelijk zoekende. Tijdens die reis in Thailand trok ik het oerwoud in om te zien wat ik onder een overdekt bladerdak kon maken. Daar zat wel wat tussen waar ik in Nepal verder aan kon werken. Naast het onderwerp vormde ook mijn camera een probleem. Mijn Hasselblad met dat loeizware statief werd me te

zwaar. Op fototocht heb ik altijd een hele crew bij me. Minimaal een gids en een chauffeur en vaak nog iemand om de spullen te dragen. Daar had ik geen zin meer in. Maar ik had ook geen zin in de overstap naar een klein digitaal cameraatje. Ik kan geen beeld maken door zo'n klein ruitje. Ik heb een 'omacamera' om mijn kleinkinderen mee te fotograferen. Dan zie ik weer niks en het werkt zo langzaam dat mijn kleinkinderen het al snel zat zijn.

Toen ontdekte ik pinhole. Het mooie van pinhole is dat het over tijd gaat. Je hebt heel lange belichtingstijden die ik ook nog iets kan verlengen door er filters voor te zetten. Je neemt dus echt tijd op. Eén foto is eigenlijk een platte video. Alles wat tijdens die opname is gebeurd, zit in die film. In hoeverre het zichtbaar wordt, is de vraag, maar het zit in die foto. Het zijn als het ware een heleboel plakjes over elkaar. Mijn nieuwe werk gaat veel meer over mijn aanwezigheid. De tijd die ik ergens doorgebracht heb. Daarom staat bij elke foto de opnametijd vermeld. De serie heet Sediments, wat neergeslagen in de tijd betekent. Dat staat zowel voor de tijd van de lange geschiedenis van een land als de tijd die ik daar heb doorgebracht. Terwijl je de foto maakt, gebeurt ondertussen van alles en nog wat. Dat laat ik op me afkomen. Niet alles is zichtbaar. Het is wel gebeurd, het staat op de film, alleen je ziet het niet. De foto die ik maakte in de Nepalese tempel duurde 45 minuten. In die tijd zijn heel veel mensen naar voren gelopen, kregen een hand van de lama op het hoofd en liepen weer weg.

hoop dat je door de foto's kan voelen hoe druk het was, hoe stoffig het er was en hoe het daar rook. Voor mij is dit de beste manier om dit uit te drukken. Ik vond het heel bijzonder om in Nepal over paden te lopen waar al 300 jaar of langer mensen lopen. Paden waar alles wat mensen nodig hebben of wat ze willen hebben, en wat ze niet ter plekke kunnen maken of verbouwen over wordt gedragen. Als jij daar een flesje bier drinkt, is er ergens een man geweest die vier kratten bier op zijn rug naar die plaats heeft gedragen. Alles moet naar binnen gedragen worden via die paden. Ik probeer met mijn manier van fotograferen die geschiedenis, de tijd die stil staat, vast te leggen. Binnenkort ga ik naar Japan, zonder crew of gids. Ik wil een pelgrimage lopen, in mezelf kunnen keren. Ik wil daar aanwezig zijn en loop gedeeltelijk op het spoor van een jong meisje dat daar in 1918 gelopen heeft. Naar Japan gaan er twee pinholes mee. Eén met zwart-wit en één met kleur. De mystiek van Japan moet voor mijn gevoel in zwart-wit, maar of ik helemaal zonder kleur kan? Zwart-wit vraagt toch wel een heel eigen benadering. Mijn ex echtgenoot was een subliem zwart-wit fotograaf. Hij kon echt vijftig tinten grijs uit een foto krijgen. Die dans in de donkere kamer beleefde ik met hem mee. Een poosje geleden had ik de gelegenheid een paar authentieke vintage afdrukken van Ansel Adams te zien. Daar sta je echt bij te huilen - zo mooi."

“Het mooie van pinhole is dat het over tijd gaat”

Misschien zie je ze terug als ze langzaam lopen. Halverwege zat er ineens een man in mijn beeld. Die zie je dus wel. Ik moest wennen aan deze manier van fotograferen. Al is het ook heerlijk om daar 45 minuten te zitten. Ik heb ook een foto gemaakt van de yoga lessen 's ochtends vroeg. Ondertussen deed ik zelf mee in de les. Ik ben ook wel eens aan de overkant van de straat gaan thee drinken. Het is heel leuk om te doen. Het dwingt je de rust te nemen en daar te zijn. Je komt in een theehuis, zet die camera neer en in het begin kijken mensen nog wel even op, maar na 20 minuten is het nieuwe er wel af. Sommige mensen gaan lachen. En dan al die vragen: 'No Microsoft? No bytes?' Dat kan niet. 'Ik kan niets zien, hoe zie je wat?' Ik zie niks. 'Hoe weet je dan wat je doet?' Dat weet ik niet.

Slow photography, like slow cooking, dat is wat ik doe. Ik